

TISZÁNTUL

HAJDU-, SZABOLCS-, SZATMÁR- ÉS BÉREGVARMEGYÉK FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

A zalai felsőházi tag választás bonyadalmai

Hajós Kálmán felsőházi tagságát meghiusították

A felsőházi tagválasztások körül mindenütt jelentős harcok folynak. E harcoknak okát kettővel magyarázhatjuk.

Az élharcos rendszert lehet hogy kimosdatták, de megmaradt. Az érvényesülni akarók el akarják foglalni a pozíciójukat.

A másik ok, hogy a kormány kerülni akarja az ellenzékkel való harmonikus jó viszonyt veszélyeztető időközi képviselő választásokat, tehát a főispánokat nem a vármegye politikusai, a képviselők közül választja ki, hanem idegenből hoz leginkább „beamer” főispánokat, akik nem függnek senkitől, csak a kormánytól. Az ilyen főispánok helyzete nehéz, mert meg kell teremteniük a saját táborukat, hogy reuzálhassanak a nekik is idegen törvényhatóságban.

A napilapok nap nap mellett adnak híreket a felsőházi tag választásról. Szilágyi Lajos választásról már e lap hasábjain ismertettük. A Tolna megyei zavarokról is tudunk. Legutóbb Zala megyében bántak el egy kiváló férfival Hajós Kálmánnal.

Hajós Kálmán a régi parlament egyik kiváló tagja volt. Elsőrendű jogász, a bíráló bizottság elnöke, aki arról is nevezetes volt, hogy soha sem keresett magasabb pozíciókat. Még egy, amiért Hajós Kálmán előtt kalapot kell emelni. Nem volt napraforgó. Kitarított politikai meggyőződése és vezére Bethlen István mellett. Kitarított, pedig tudta, hogy nem lesz belőle többet képviselő. Most ezt a kiváló közéletű embert buktatták meg a zalai felsőházi választáson. A buktatás történetét a következőkben hozzuk:

Nagy meglepetést keltett Zalaegerszegen, a vármegyei közgyűlésen megejtett felsőházi tagválasztás, melynek eredményeként a hivatalos jelöltet választották meg. A választás előtt való este és a választás előtti napokban úgy Zalaegerszegen, mint az egész vármegyéből olyan hírek érkeztek, hogy Hajós Kálmán megválasztása biztos. A választás előtti este 6 óra után nagy sürgős-forgás volt a főispáni lakásban. Megjelentek a NEP országgyűlési képviselők, NEP-titkárok, élharcosok, közigazgatási tisztviselők, nagy koronatanácsot tartottak, amely után szigorú rendelkezések mentek az összes főbíráknak. Nyolc autó száguldott a járásokba s a szegény

kisgazdákat álmukból verték fel, a főispáni parancsára való hivatkozással bevitték őket Zalaegerszegré. Ebben hivatkoztak arra, hogy ők a Hajós pártnak ígéretet tettek, ez azonban nem számított, felpakolták Zalaegerszegré, vitték, elláták őket megfelelő szavazójegyekkel és egész az urnáig kísérték. Az urnánál a járási főszolgabírák figyelték a szavazókat, az

élharcosok vigyáztak, hogy a szavazók a cédulákat le is adják s a szavazókat egész az urnáig kísérték. A jelszó nem a kormánypárti jelölt volt, hanem a főispán és „a főispánra kell szavazni”. Olyan rendelkezések láttak napvilágot, melyek a Tabody-féle választásokat is majdnem felülmulják, melyekből pedig egyet a Kuria is megsemmisített és azzal kapcsolat-

ban, illetve a fegyelmi eljárással kapcsolatban, melyeket egy tb. főszolgabíró és több választási funkcionárius ellen vitt a közigazgatási bíróság, a tb. főszolgabíró 500 pengő pénzbüntetésre és több évi hivatali előléptetés megvonásával s egy közjegyzőt ugyanezel büntetett meg. Dacára ennek, a főszolgabírói kar 1-2 kivétellel a járásban olyan nyomást fejtett ki, hogy a Hajós szavazóknak a legnagyobb része már nem mert bejönni a választásra.

Ugy értesülünk, hogy petíciót készítenek benyújtani a közigazgatási bírósághoz a történt atrocitás miatt.

Kinos cikk jelent meg Nánássy Imre nyírbátori országgyűlési képviselőről „Az Est”-ben

Politikai körökben napok óta e visszásoknak egy rendkívüli érdekes példájáról beszélnek. Az eset híse egyik oldalán: Schönberg Hersch Meilach gorlicei születésű chranaowoi lakos, a másik oldalán: dr. Nánássy Imre képviselő, aki a NEP szélsőséges szárnyának egyik tagja, A tényállás röviden a következő:

1913-ban Magyarországra költözött Galiciából Schönberg Izrael öt gyermekével. Kemece községben telepedett le és honosítását kérte, ami abban az időben nem ment tulságosan nehezen. 71229/1913. l. a. sz. a. kelt a Schönberg család honosítási okirata. Az öreg Schönberg Izrael azonban csak négy évig élt Magyarországon, a háború alatt visszaköltözött Lengyelországba, illetve Galiciába, fiai közül pedig Harsch Meilach ugyancsak elhagyta az országot és csak a többiek maradtak itt, összeházasodva a kemecei Zwiebl-családdal, Schönberg Izrael rövid del utóbb meghalt, felesége született Ehrenberg Eszter azonban nem jött vissza Magyarországra, hanem a Csehszlovákia által elszakított Csap községben telepedett le. Később odaköltözött hozzá fia, Hersch Meilach is, az összeköttetés azonban a két család között természetesen továbbra is megmaradt.

1935-ig Schönberg Hersch Meilachal semmiféle különösebb esemény nem történt. Külföldön éledélt csendesben és szép kis vagyont gyűjtött, Ekkor ismét elhatározta, hogy visszatér Magyarországra és itt kezd valami újabb üzletet. Jelentkezett a varsói magyar követségen, ahol utlevelet kért.

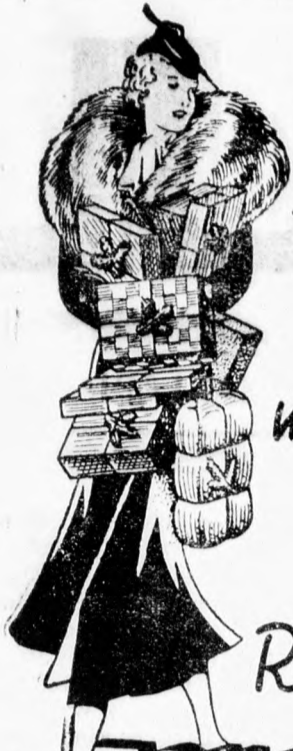
A követség megkereste Kemece község elöljáróságát 1918/kg. —1935. sz. átiratával, vajjon Kemece község elismeri-e Schönberg Hersch Meilachnak atyja után 1913-ból származó illetőségét? A községi elöljáróság válasza: „Schönberg Hersch Meilach illetőségét nem ismeri el, miután több mint 15 esztendeje Magyarországtól távol él. A községi elöljáróság — mint 1935 június 23-án kelt 1495—1935. K. számú válasziratában közölte — a következő álláspontot foglalta el:

„Schönberg Izrael (aki időközben meghalt) a trianoni békeszerződés megkötését, vagyis 1921. év június 26. napját megelőzően négy évnél hosszabb időn át Magyarországnak a trianoni békeszerződés által elszakított részében Csap községben lakott és így minden valószínűség megvan arra, hogy mint önjogi személy, az utódállam területén újabb községi illetőséget szerzett. — Minthogy pedig Schönberg Hersch Meilach Kemece községben csak néhai atyja után birtokolt öröklött illetőséggel, ennek következtében kemecei illetőségét ő is elvesztette.”

Rövidesen kiderült, hogy miért volt szüksége Schönbergnek magyar utlevélre, illetőleg magyarországi illetőségére. Volt ugyanis régebben egy kis üzeme: „Kemecei Petroleumgyár Schönberg H. M. cég” néven, amelynek iparengedélyét a járás főszolgabírójára felülvizsgálat alá vette és mint tévesen kiadottat visszavonta. Az iparengedéllyel ugyanis időközben nem élt senki sem és a főszolgabíró 4988/1935 K. M. sz. alatti határozatában megállapította, hogy

Schönberg Hersch Meilachot ez az iparengedély nem illeti meg, miután Kemece község Schönberg Hersch Meilach a főszolgabírói határozat indokolása szerint magyar állampolgárságát elvesztette, mert 1917. év óta állandóan a mai Magyarország területén kívül lakik és így, miután a trianoni szerződés után nem optált, magyar állampolgárnak nem tekinthető. Megállapítja a főszolgabíró, hogy az iparengedély csak abban az esetben volna Schönbergnek kiadható, ha 1921. évet követően kiállított belügyminiszteri okirattal igazolja Schönberg H. M., hogy a jelenlegi Magyarország területén illetőséggel bír és a határozat Kemece községén 1935. december 23-án kelt.

A Schönberg-Zwiebel család Magyarországon élő tagja, akik mindenáron meg akarták szerezni továbbra is testvérüknek az iparengedélyt, sőt ennek alapján újabb üzletet akartak alapítani, nem nyugodtak bele a főszolgabírói határozatba, hanem megfelelő összeköttetések után néztek, miképpen lehetne Hersch Meilach állampolgárságát bizonyítani, illetve újból megszerezni. A honosítási törvény 31, 32 és 48. szakaszal nagy nehézség elé állították a családot. A törvény ugyanis kimondja: „az a magyar állampolgár, aki a magyar kormány megbízása nélkül 10 évig megszakítás nélkül a magyar korona területének határain kívül tartózkodik elveszti magyar állampolgárságát. A magyar állampolgárság távollét által történt elvesztésének kimondására a belügyminiszter illetékes.

Ne figyeljen!
Őn is
mindent megvehet!

Rendelkezésére áll
a **TAKARÉKOSSÁG**
Debrecen, Deák Ferenc-u. 6.

Nánássy Imre országgyűlési képviselő szerepe

A Schönberg család jogi képviselője dr. Böhm Ignác nyiregyházi ügyvéd volt, ennek ellenére azonban az ügyben ettől a pillanattól kezdve az illetékes tényezőknél nem Böhm Ignác, hanem dr. Nánássy Imre országgyűlési képviselő, ügyvéd járt el. Nánássy igen nagy munkát végzett Schönberg Hersch Meilach érdekében, amelyben sikerült elérnie azt, hogy a belügyminisztérium 1936. március 11-én a Szabolcs vármegye alispánja által hozzá felterjesztett iratokat azzal a meglepő határozattal küldte vissza, hogy Schönberg Hersch Meilach ezidőszent is magyar állampolgárnak tekintendő. A belügyminisztériumban Nánássy képviselő aránylag igen rövid idő alatt intézte el a dolgot és eljárásának eredménye lett az a határozat, amelyet a belügyminisztérium 12119-1936 III. szám alatt adott ki.

Dr. Nánássy Imre levele Szabolcs-megye alispánjához

Amikor a határozat kiment a belügyminisztériumból. Nánássy Imre képviselő Schönberg Hersch Meilach iparengedélye ügyében tette meg a további lépéseket.

Erre vonatkozólag igen érdekes levelet intézett Nánássy Imre Szabolcs vármegye alispánjához. Ez a levél eredeti szövegében így hangzik:

Méltóságos Virányi Sándor alispán urnak

Helyben

Kedves Sándor Bátyám!

A kemecsei Petróleumgyár tulajdonosa Schönberg Hersch Meilach iparengedélyének visszavonása ügyében az iratok hivatalodnál 741-1936 K. szám alatt vannak

iktatva. Az ügy előzményeként, mely tisztelettel előadom, hogy nevezettől az iparengedély azért lett megvonva, annakidején mert az állampolgársága nem volt rendben. Én azonban az állampolgársági ügyét már elintéztém és így most már az iparengedély magadásának akadálya nem lehet.

Nagyon, de nagyon szépen kérem, hogy légy szives ezt az ügyet soronkívül elintézni, annál is inkább, mert eddig is az ügy akadálya a kartell volt, amely minden lehetőséget elkövetett, hogy nevezett iparengedélyét ne kapja meg, holott az üzem folytatása igen sok kemecsei polgárnek nyújt a mai nehéz viszonyok közt megélhetést.

Az állampolgárság ügyében a belügyminisztérium döntése már ott van az iratoknál. — Kérészem megisméltése mellett vagyok, mindenkor kész hived,

dr. Nánássy Imre.

Kiadják az iparengedélyt Schönberg Hersch Meilachnak

Mindezek után Virányi alispán véghatározata igen rövid idő alatt, — március 23-án kelt Nánássy levele az alispánhoz, — április 2-án már kint volt a főszolgabirónál, amely a 7417/1936 K. számot viseli. Ez a véghatározat helytadva Schönberg Hersch Meilach fellebbezésének, az elsőfokú véghatározatot hatályon kívül helyezi és utasítja a főszolgabirót a visszavont iparengedély kiadására.

Schönberg Hersch Meilach ilyen előzmények után iparengedélyt kapott Kemecsen ásványolajfinomításra. Annak ellenére azonban, hogy úgy az állampolgárság kérdése, mint az iparengedély ügye elintéződött, Schönberg Hersch Meilach nem jött haza Magyarországra, egyelőre még mindig hol Galiciában, hol Csehszlovákiában tartózkodik és családja most az ő iparengedélye alapján kívánja az üzemet felszerelni és megindítani.

Politikai körökben mindezek után figyelemmel arra, hogy okmányokkal alátámasztott állampolgársági kérvények ezrével várnak elintézésre a belügyminisztériumban, a következő kérdéseket vetik fel:

1. Milyen címen járt el Schönberg Hersch Meilach állampolgársági ügyében dr. Nánássy Imre országgyűlési képviselő?

2. Milyen indokok vezették a képviselőt Schönberg Hersch Meilach iparengedélyének megszerzésénél?

3. Milyen szempontok vezették Nánássy képviselőt akkor, amikor az iparengedély megszerzése után további előnyök biztosításáért járt el a kormányhatóságoknál Schönberg Hersch Meilach érdekében, holott nem is ő a kemecsei kerület képviselője, hanem Thuránszky Pál?

Értesülésünk szerint ezek a kérdések legközelebb a képviselőházat is foglalkoztatni fogják, mert összeférhetlenségi bejelentést is tesznek.

A Hóman--Eckhardt frontról

A nagy garral és sajtó érdeklődés közepette folyó Hóman--Eckhardt ügy elintéződött. Eckhardt és Hóman a miniszterelnöknél jelentek meg, aki kibékítette őket a lovagiaság szabályai szerint.

Most már csak az a kérdés, milyenek voltak azok az Eckhardt-féle adatok, igényelték-e a nyilvánosságot, vagy sem.

Második kérdés: miért szűnt meg olyan hirtelen a harcikészség. Mert ha Hómant joggal lehetne felelősségre vonni, akkor annak előterjesztése — jelen szituációk közt — képviselői kötelesség volt. Ha azonban csak egy kis ügy lett

földuzzasztva, akkor az elintézés módjehelyes.

Mindenezetre a kormánypárt és a kisgazdapárt között béke van. Hóman megvizsgálja az adatokat, s intézkedik. Most már úgy látszik, hogy a kisgazdapárt bizik Hóman Bálint eljárásában.

Darányi dilemája megszűnt, mert az őt támogató rokon miniszter nehézségei megszűntek, viszont Eckhardt Tiborral sem kellett szembe fordulni.

Eckhardt szereplése e kérdésben ha nem is volt harcias, de mindenesetre érdekes volt.

Karácsonyra
olcsót és jót csakis a

Gerő

ruhaházban vásároljon

Nagy választékot talál városi bundákban, szőrmés bekecsekben, bőr-kakátokban, féril, flu **GERŐ** és gyermekruhákban RUHAHÁZ
Jóminőség, olcsó árak PIAC UCCA 59

Ahol a Közigazgatási Biróságnak sokat kell megsemmisíteni

A Közigazgatási Biróság megsemmisítette a debreceni tiszti főügyészi választást. A megsemmisítés indokait a lapok lehozták. Mindenezetre érdekesek. Megint szabálytalan volt a szavazás, nem is foglalkozunk vele, elég annyit megállapítani, hogy a közigazgatási bíróság nem találta az akarat ki alakulását törvényesnek, tehát semmisített.

Most csokorba kötjük, hány megsemmisítés történt az utóbbi időben Hajdu megyében és Debrecenben. Vegyük csak végig. A képviselőválasztási ajánlások. A debreceni törvényhatósági tag választásra vonatkozó igazoló szervi határozatnak megsemmisítése. A bal-

mazujvárosi kerületi törvényhatósági bizottság tag választásra vonatkozó igazoló szerveik határozat megsemmisítése.

Olvasóink jól teszik, ha beküldik, hogy minő határozatoknak megsemmisítéséről van még tudomásuk. Ezeket csokorba akarjuk kötni, ki akarjuk mutatni, hogy milyen tömeges arányú jogbani tévedés, eljárási tévedés az ország többi autómánál nincs. Meg akarjuk állapítani, hogy ki ezért a felelős. Ezekre nézve akarjuk olvasóink szives véleményét és tájékoztatását kérni, ami sok, az sok. Itt mégis hibnak kell lenni. Lássuk meg ki a hibás?

Karácsonyi ajándékok gondtalan beszerzését

Biztosítják a „Takarékosság” könyvecskék!!!

Szerezze meg!! a „TAKARÉKOSSÁG” köz-

ponti irodájától Debrecen, Deák Ferenc utca 6

HÍREK

Felhívás Előfizetőinkhez!

Kedvse Barátain!

A „Tiszántul” című lap területét illetőleg szélesen kiterjeszkedik. Országos jelentőségű lappá akarjuk emelni és mindezek miatt számadásaikat le akarjuk zárni.

A lapvállalat arra kéri eddig kedves előfizetőit, legyenek olyan jók és hátralekös tartozásaikat nyomban küldjék be a vállalat-hoz, mert ezek az előfizetési díjak a dolgozó, magyar munkások pénzét képezik, azokat illeti.

Eddig soha sem alkalmatlankodtunk az előfizetési díjaknak különleges szorgalmazásával. Most azonban tekintettel erre a helyzetre a végső leszámolás céljából kérjük Barátainkat, hogy hátralekös tartozásaikat megfizetni sziveskedjenek.

Mély tisztelettel kérem elnézések.

Hegymegi Kiss Pál

Olvasóinkhoz!

Tisztelettel bejелеjük, hogy a Miniszterelnök Ur Öngyméltósága kiadott rendeletével engedélyezte, hogy a „Tiszántul” című lap a jövőben

„FÜGGETLEN SZEMLE”

cimen jelenjen meg.

Midőn ezért Rákóczy Imre Örméltóságának hálás köszönetet mondunk, közöljük kedves olvasóinkkal, hogy a lap január 1-én már

„FÜGGETLEN SZEMLE”

cimen jelenik meg.

Azért kell általános vonatkozású elnevezéssel megjelölni lapunkat, mert a lap tartalma most már a Tiszántulon túlterjed. Megpróbálja megmenteni a becsületes népmozgalmat, amely úgy ltszik ok nélkül kátyuba jutott.

A lap főként politikai és szociális kérdésekkel fog foglalkozni.

Ma nincs polgári ellenzéki szabadkirályválasztó lap. Ezt a hiányt akarjuk pótolni. Nincs olyan újság, mely a lábhoz tett fegyveres időben bátor kritikát merne mondani minden kérdésben. Nincs újság, amely pártját fogná annak a régi magyar elemnek, amely a nép millióival az ország fenntartója. Legyen újság, mely ezt a régi magyar mentalitást, mely apáinknál is érvényesült, hiven tükröztesse vissza a haladó időben.

Ezek az elgondolások azok, — amelyek meggyőztek bennünket, hogy a lap általánosabb elnevezéssel jelenjen meg s bizunk benne, hogy ezeknek a becsületes magyar ideáknak igaz támaszait megtaláljuk a Tiszántui népében is.

TISZÁNTUL
szerkesztősége

Leszállított karácsonyi árainkon Igyekezzen vásárolni, míg a választék nagy.

Néhány tájékoztató vásári ár:

Jóminőségű ruhaszövet	1.48	Taffet, estélyi színekben	1.58
Dupla széles tiszta gyapju ruha	2.20	„Goldberger” Flocon	0.88
szövet divatszínekben	2.20	„Goldberger” Parisette	0.88
Angóra divatszövet	1.85	Matlassé, pongyolára	1.48
Faháncs szép mintákban	2.20	Marocain, színekben	1.68
Cloqué, délutáni ruhára	2.20	Férfi ingpouplin	1.30

Maradékok szövet, selyem, flanel és düftin anyagokban
3—4—5 m-es darabok filléres áron

KLEIN Divatház Piac és Szt. Anna u. sarok

Titkos választójog? Mi lesz azután?

A titkos választójogot állítólag december 30-án benyújtják. Attól kezdve akármilyen hosszú ideig tart is a parlament működése, akár, hogy elhuzódik még a választókerületi törvény megalkotása által a működésnek ideje, kétségtelen, hogy a titkos választójog megalkotása utáni idő már előkészület lesz az új választásokra.

Az új választások előtt az erők fel fognak vonulni, ha megmaradnak is a pártkeretek. Harc kezdődik meg a parlamenten kívül álló politikai csoportok között. Akik bent vannak, ma a parlamentben azok mindenképpen meg akarják akadályozni, hogy a kint levő politikai csoportok bekerülhessenek a törvényhozásba. Akik kint vannak azokra nézve gátversenyre csinálják meg a választójogot. Az indulás nehéz lesz számukra. Lehet sok agyafurtság került ebből a szempontból a választótörvénybe és ha titkos választójog meg lenne is, ezen a problémán fog eldőlni, vajon az elsőház fogja-e képviselni valóban a nemzet akaratát.

Már vannak ide vonatkozóan gátak. A szegény emberekre pl. a kétezer pengős kaució ajánlási rendszer, amelyet sajnos a kiszegapárt, a néppártja kedveltetett az országgal és még lesz több ilyen rendszer, mely azt a célt szolgálja, hogyha rövid a kardod, told meg egy lépéssel.

A kint levő politikai csoportok is mindenképpen betörekcszenek jutni a parlamentbe. Ha tömegeik vannak, ez egészséges is. Az a nemzeti alkotmányos élet, ahol nem az uccán és nem a hamu alatt vitatnak meg a politikai küzdelmek.

Igyekezni fognak a kintlevő pártok nagyobb felületű összefogást létesíteni avégből, hogy bejuthassanak, sőt igrkezni fognak megkeresni a kapcsolatot a parlamentben bentlevő rokon érzelmű olyan frakciókkal akiknek visszajutása elé a hatalom gördit akadályokat.

Ez a küzdelem fogja jellemezni a titkos választójog megalkotása utáni időket.

Hogy mik lesznek a vezér gondolatok az új választás alkalmával, az már sejtethető is. A legitimisták és a legitimizmussal kapcsolatos politikai frakciók igrkeznek az alkotmányosság gondolatát a maguk javára lefoglalni. A multbani

kényszeredett nemzeti akaratot igrkeznek ama élő generációra rá kényszeríteni az alkotmányos-

A bodvaszilasi kerületről

A bodvaszilasi kerület Hadik János gróf kerülete. Ő volt ennek utolsó népakarattal megválasztott képviselője. A multbeli harcos ellenzéknek talán legkeményebb csatája volt a bodvaszilasi választás. Részt vett benne Eckhardt Tibor és Ulain Ferenc kivételével a Független Kiszegapárt Hegymegi Kiss Pál vezetésével. De részt vettek benne Friedrich István és barátai Grieger Miklós, Lázár Miklós és a többiek, akik lelkes és harcos képviselők.

Gömbös Gyula nem akarta Hadik Jánost beengedni, mert tekintély volt, mert sulya volt, kellemetlen lett volna neki a parlamentben tulzottan szokimondó, olyan harcos ellenfelet kapni, aki mellett az erők csoportosulhatnak.

Hadik János pedig nem ismerte az új választások csinját-binját. A régi világban élt, nem tudta, hogy ajánlási rendszer van és amikor kiállott a küzdelemre, már akkor közel négyezer választóból álló kerületben 3500 az ajánlást leadta Szalay Lászlónak a Gömbös jelöltjének. Már az ajánlás megkezdésekor elveszteknek látszott a választási küzdelem és akkor maga a nép jött segítségére Hadiknak.

Mégállapították a falvakban, hogy kik nem irták alá a Fáy főszolgabíró által támogatott jelölt ajánlási ívét és kihozták a kellő ajánlást.

Hadik és társai diadalmas beszédben hívták fel a kerület választó polgárságát küzdelemre. Felvonult az egész Tiszántul a választási harcra. Ott voltak a debreceniek is, az az a felosztott független kiszegapárti szervezet, amelynek a kisvárdai és a boldvaszilasi diadal elsősorban is köszönhető, de amelynek része van a mezőcsáti választás sikerében is.

Azt a lelkesedést, amit a nép érzett régi vezetője iránt, erősítette az a körülmény is, hogy Hadik János nem tiltakozott az ellen, hogy a kerületben a független kiszegapárt megszerveztessék, mert a kiszegapárt programját léleken magáévá tette.

Annyi bor, mint amennyi az ellenfél oldaláról a kerületbe jött, nem folyt még választási küzdelemben. A nép ellenben hallgatott

ság címén.

Az antilegitimisták kétségtelenül kihasználják ezt a helyzetet és valószínűleg kialakul a szabad király választók politikai csoport blokkja, amely területi elosztottsággal közös frontot fog valószínűleg kialakítani, mert az új választásokon mint az 1921-es titkos választáson a főkérdés az alkotmányosság és a szabad király választás problémája lesz.

Az alkotmányosság gondolatába bele lesz magyarázva minden maradi helyzet, a szabad király választói gondolatába bele fognak illeszteni még sok tulzó reform követelését.

Távoli szemlélő ilyennek látja a helyzetet, amely a jövő választó küzdelmekre vonatkozik.

vezetőikre, bevették a hordók fenekét, kifolyt a bor, nem kellett az ital, megmaradt a szavazók becsülete. Pedig a Zichy-uradalom is cserbenhagyta Hadikot úgy, hogy a választás tisztán népküzdelem volt. — Nincs az a mesteri fogás, amit el ne követtek volna megválasztása ellen. Már a szavazás lezárása után is körbe kellett az ellenzéki képviselőknek fogni a választási épületet és úgy követelték ki Hadik János gróf bépviseelővé való választását.

Meg is lett a diadal és aznap, amikor Debrecenben ünnepelték a bora, délben már ott volt a hír, hogy Hadik bekerült a parlamentbe.

Ez a derék bodvaszilasi kerület a legnagyobb teljesítményét adta és Gömbösnek a legnagyobb haragját váltotta ki. — Ezen diadal, mert ezután az Eckhardt és Ulain által támogatott Tildytől elvették a mandátumot Mezőkeresztesen. Hadik bejött a parlamentbe.

Be akart lépni a Független Kiszegapártba közkatónának. Azonban aggodalmak voltak a vezetés, illetőleg félt, hogy még egy nyíltválasztás következik, nem bizott egyesekben és nem akart zsiránssá lenni egy olyan népmozgalmnak, amelynek vezetésében a kormányzati rendszerrel való szilárd harci eltökéltséget nem látja.

Sajnos a bodvaszilasi kerület képviselőjének igaza volt. Végezen kár, hogy halálosan sulyos betegsége lehetlenné tette számára a további aktivitást és a derék tornai nép az elhangzott sok-sok beszéd alapján ma is hisz és remél a népjogok megvalósításában.

Pedig kevés kerület ment annyiszor szenvedésen keresztül, mint a bodvaszilasi kerület. — Elismerés illeti Acsay Lászlót és társait, hogy ezen a vidéken próbálják életben tartani az igazi, becsületes agrártörvényeket. Abauj-Torna népe különben a politikában az egyik legőszintébb és leghivebb sereg. Láttuk a gönczi választást, hogy állottak ott Perley Lajos mellé. Csonka Magyarország szélén lelkes magyar tábor várja a jobb jövőt, hiszi, hogy elkövetkezik az a korszak, amikor a nemzet akarata és a nép akaratja azonos lesz egymással. **HKP**

Gyomorégésnél, hurutos
bántalmaknál bevált a

Csokonai ásványvíz

Uray István a kormányzó kabinetirodájának új főnöke

A hivatalos lap vasárnapi száma legfelsőbb kéziratokat közöl, melyekben a Kormányzó Darányi Kálmán miniszterelnök előterjesztésére vértessaljai Vértessy Sándor titkos tanácsost, a kormányzó kabinetirodájának főnökét, ettől az állásától saját kérésére felmentette és őt a felsőház tagjává életosztiglan kinevezte. A kabinetiroda főnökévé a kormányzó egyidejűleg urai Uray István államtitkárt, a kabinetiroda eddigi főnökhelyettesét nevezte ki. A kormányzó megleghangú kéziratot intéz Vértessy Sándorhoz és odaadással és buzgalommal teljesített értékes szolgálataiért a legmelegebb köszönetét fejezi ki.

Uray István kinevezése általánosan örömet és meglepedést keltet. Vele igaz magyar ur, széles látókörű atlamférfi került a kabinetiroda élére.

Csilléry András összeütközése pártjával

Erősen foglalkoztatta a közvéleményt Csilléry Andrásnak a keresztény párt kálvinista tagjának antilegitimista kiszólása.

A keresztény pártnak első és legfontosabb célja a Habsburg királyság visszaállítása. E célért küzd ha kell harccal, esetleg ha kell kormány támogatással. Csilléry tehát, aki fővárosi vezér és Wolff Károly utóda volt a keresztény pártban megbocsáthatatlan hibát követett el a keresztény párt szerint, hogy bármilyen vonatkozásban nyilatkozott a királyi kérdésben.

Csilléry ugyanis azt mondta ugyanis, hogy a nagy tőke és a zsidóság áll elsősorban a legitimizmus háta megett. Ezért nagyon meharagudtak rá a keresztény pártban, többen kizárási indítványt terjesztettek elő. Csilléry igyekezett magyarázatot adni, a magyarázatok ismét magyarázatokra szorultak, lehet, hogy békességgel intézik el ügyét, lehet, hogy a tűz jappang tovább a hamu alatt.

Korcsoolyák

kítűnő minőségben,
nagy választékban

Sesztina Lajosnál

Piac ucca 23. szám

Megay-Meissner Károly képviselő Németszágba szeretné küldeni a hajdumegyei munkanélkülieket

Meg kell adnunk, hogy Honatyánk nagyon eredeti ember. Vele kapcsolatosan mindig valami meglepetés ér bennünket. Képviselővé leendő megválasztása előtt egy csomó ellenzéki embert vertek félholtra Tiszacsegén. A kinőhely közvetlen közelében tartózkodott apósa, Rásó István alispán. Majd midőn megválasztottának kijelentették, az állampolgársága körül keletkezett parázs vita. Azután egy napos tanulmányi utat rendezett egy kisszámú élharcos társaság számára fejenkénti három pengő előzetes leszurása és utólagos ráfizetés mellett. Majd mint a nagybirtok védelmezője kirohant a parlamentben azok ellen, kik új földreformot merészelnék követelni, hangoztatván, hogy a földreform nem segít a munkásság helyzetén. Most pedig Hajdúvármegye decemberi közgyűlésén indítványozta, hogy „a főispán tegyen lépéseket, hogy a jövőben Németszágba küldendő emberek közé vegyenek fel megfelelő létszámot Hajdumegyéből is.”

Ej, ej Honatyánk, de mellé fogott a dolognak. A hajdusi szociális feszültség levezetésének nem ez a módja! Vegye csak elő a Köz-

ponti Statisztikai Hivatal „Magyarország Földbirtok Viszonyai” c. hatalmas munkáját s annak 166. oldalán láthatja, hogy Hajdúvármegye kerekén 414.000 kat. holdat kitevő területének csak 110-ed részét, kerekén 130.000 ember, ezzel szemben kerekén tízezer birtokok 145.000 holdat, átlag 145 hold földet, 500 birtokos 44.000 holdat, átlag 66 holdnyi területen, míg 69 birtokos, tehát a birtokosok 0,2 százaléka 150.000 hold területet, azaz a megyei területnek több, mint egyharmadát mondhatja boldog tulajdonának.

Ezekből is látható, hogy nem a kivándorítás, amely már a világháború előtt helyrehozhatatlan elvesztéseket jelentett nemzetünknek és hazánk későbbi nagy katasztrófájának nem utolsó sorban lett az oka, — hanem mint az a komoly szakirodalmi tanulmányokban meg van írva, — a radikális földbirtokreform után minél több 12-20 holdas kisbirtoknak megteremtése alkalmas a hajdusi szociális feszültségnek levezetésére.

Mint törvényhozó ezt propagálja s emellett kardoskodják Honatyánk!

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a GÁZ legjobb, legolcsóbb, legtisztább,

a GÁZ a legkényelmesebb,

a GÁZ a leggyorsabban kezelhető,

a GÁZ melege pontosan szabályozható,

a GÁZ számlaértéke egy hónappal későbbben iizetendő.

A gázvezetékeket 5 évi részletre készítjük és a bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén nagyrészt visszatérítjük. Resót, spórt, autogeysert, fürdő- és fűtőkályhát olcsón bérbeadunk. Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATTHYÁNY UCCA 17

Telefon: 28-53

Debrecen sz. kir. város Világítási Vállalata

Működik-e a tiszántuli egyházkerület vizsgálóbizottsága?

Mint ismeretes a tiszántuli református egyházkerület legutóbb megtartott közgyűlésén nem erősítette meg Uray Sándornak főjegyzővé történt megválasztását és a beadott panaszt vizsgálat tárgyává tette egy bizottság által, amelynek tagjai Mezőssy Béla elnöke alatt Boér Elek, Nánássy Andor, Harsányi Pál és Székelyhidy Béla. A bizottságnak kell javaslatot tennie az egyházkerületi közgyűlésnek, hogy megerősíthető a választás, vagy sem.

Nyilvánvaló tehát, hogy a bizottságnak vizsgálatot kell tartania. Ki kell hallgatni a panaszost, az egyházkerületi közgyűlésen elhangzottakat is beható mérlegelés tárgyává kell tennie. Ki kell deríteni a panasz tárgyát képező ténykörülmenyeket a tanúk kihallgatása útján.

A vizsgálóbizottságnak működését a legközelebbi egyházkerületi közgyűlésig be is kell fejeznie, — mert ezen a közgyűlésen már dönteni kell a megerősítés kérdésében.

Mindebből következik, hogy a vizsgálóbizottságnak már működ-

nie kell és ebben a tekintetben Mezőssy Béla elnököt és a tagokat az egyházkerületi főjegyzőhivatalnak már értesíteni kellett a közgyűlési megbízásról. Az elnöknek már ily irányban meg kellett tennie a lépéseket.

Mindezeket azzal a tiszteletteljes kérelemmel adjuk elő, figyelmébe ajánlva Mezőssy Béla Ócellenciájának, hogy ezt a nagy tisztességet, amely a veszélyeztetett egyházi szabadság kérdését teszi mérlegelés tárgyává kellő időben és módon ellátni kegyeskedjenek.

Panaszkodtak a levanteoktatók modora ellen

Hajdúvármegye közgyűlésén Csikos bizottsági tag szövéttette, hogy a bősörményi levanteoktatók a levante felügyelőségen Hajduböszörményben nem a legudvariasabb hangnemben tárgyalnak az odaforduló szülőikkel. Orvoslást kért.

SZINHÁZ

Cilian Harveytől

Surányi Annától szól a heti levelem. E rovatban mindenkor megírtam, megmondtam az igazságot, még ha az sokaknak fájt is. Sokkal jobban szerettem volna írni bizonyos, selymes dolgokról, mert tessenek elhinni az újságíró jobban ragaszkodik a szöveghez, mint a fájó valóságokhoz. Tessenek elhinni az újságíró valóban örül, ha egy olyan eseményről írhat, mint a tetéleni. Tetélenen eddig sikított a nyomor. Egy Lilian Harveyra volt szükség, hogy egy kevés érű költöztek a kisfaluba, apró szomorkás házaiba. A híres berlini világsztár megvásárolta a Zichy-féle birtokot a költ Komáromy kurtával együtt. (A kurtia körüli birtok is költ Komáromi birtok volt. Ezt onnan tudom, mert úknanyám költ Komáromy leány volt) Alig pár hónapos magyar földesasszony és máris 3000 pengő ajándékkal lept meg a tetéleni gyermekeket és az elaggott-véneket.

A nagy mozcisillag germán alapossággal és még germánabb szociális érzékkel elolvasta a régi földesurak cselekedeteiről szóló egykori irásokat. És a tetéleni Földesasszony a sziv szaván cselekedett. A falu 300 gyermekéből 95 apró magyart tetétől-talpig felöltöztetett és az aggokról is gondoskodott. Teljesen levette a község nyakáról az inségek ellátásának nehéz gondjait. Also, hochgeehrte Grändige Frau, diese Tat war Ihre schönste Pirouette! — És mintha a kellemes dolgok itt bent Debrecenben is folytatódhat volna. A jó öreg Csokonai Színház nézőtere e héten mintha teltebb arculatot mutatott. Bizony jól teszi a debreceni közönség, ha elkezd színházba járni. Horváth Árpád törekvő színtársulatának tagjai hadd örvendezzenek legalább Karácsony este. Megérdemlik, mert a színház előadásait megnézheti akár a tetéleni új földesasszony is. Horváth Árpád színgazgatót egyebként az elmúlt héten ugyancsak az ünneplés középpontjában állott. Nevenapja volt. Őt ünnepezték derék színészeink, ő viszont az ünneplést köszönte meg egy sikerült villásreggellyel. — És ha már itt tartunk, hadd mondjam el, hogy e héten ünnepezték a kis Surányit is. Surányi Anna az elmúlt évben a pécsi színtársulat tagja volt. Pécsiek jártak Debrecenben és megnézték a kis Annát is. És aztán folytatódott a Bikában. Reggel 5 órakor még mindig húzta Annának a cigány. De capo al fine: e héten ittjárt Kaszab Anna Kaross legelső társulatának egykori hősnője, Mint halljuk Horváth Árpád egy két estére fellépteti. Bizonyosan újra ünnepleni fogják Kaszab Annát. Mert Debrecenben szeretni nagyon tudnak... (m)

**Nyomtatványok
azonnal készülnek
LAPUNK NYOMDÁJÁBAN**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM
Felelős kiadó: HEGYMEGI KISS PÁL
Felelős szerkesztő: CSABA ISTVÁN
DEUTSCH KÖNYVNYOMDA NYOMÁSA
Telefonszám: 21-97